

การนำเสนอผลงาน Best practice Service Plan
การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนากระบวนการบริการสุขภาพ (Service Plan Sharing)
ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑

ส่วนที่ ๑

ชื่อผลงาน Best practice Service Plan สาขาโรคหัวใจ

ชื่อผลงาน การพัฒนาเครือข่ายบริการผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน (STEMI) จังหวัดเลย

รูปแบบการนำเสนอ ✓ ผลงานทางวิชาการ

ชื่อผู้ส่งผลงาน

ชื่อ-สกุล นางพรวิมล โสภณทัต ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

สถานที่ปฏิบัติงาน โรงพยาบาลเลย อำเภอเมือง จังหวัดเลย เขตสุขภาพที่ ๘

เบอร์โทรที่สามารถติดต่อได้สะดวก ๐๔๒ ๘๖๒๑๒๓ ต่อ ๒๗๐๘

มือถือ ๐๘๗๙๗๕๑๙๗๖ E-mail address pornvenus.skt@gmail.com

ปีที่เริ่มดำเนินงาน ตั้งแต่ปี ๒๕๕๗

ชื่อและที่อยู่ขององค์กร โรงพยาบาลเลย ๓๒/๑ ถ. มะลิวรรณ ต.กุดป่อง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐

สมาชิกทีม พญ. รัตมีแข จงธรรม ตำแหน่ง นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ

นพ. พลากร จันทรมณี ตำแหน่ง อายุรแพทย์โรคหัวใจ

นางนวลลออ พุทธสิมา ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

นางสาวปณัญชา พงษ์สวัสดิ์ ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

ส่วนที่ ๒

บทคัดย่อ

๑.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันชนิด STEMI เป็นกลุ่มโรคที่มีอัตราการเสียชีวิตสูง ในโรงพยาบาลเลยมีผู้ป่วยเสียชีวิตในปี ๒๕๕๓ - ๒๕๕๔ ร้อยละ ๑๔.๘๑ และ ๑๘.๖ ตามลำดับ จึงเกิดคำถามขึ้นในใจว่า “ทำไมผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันชนิดของจังหวัดเลยจึงมาด้วยอาการที่หนักและเสียชีวิตมาก” จึงได้มีการทบทวนการดูแลผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันชนิด STEMI พบว่ามีผู้ป่วยที่ไม่สามารถให้ยาละลายลิ่มเลือดได้ ส่วนใหญ่ on set นานเกินระยะเวลาที่กำหนด (>๑๒ ชม.) ระยะเวลาที่มาถึงโรงพยาบาลแล้วได้ยา (on set to needle time) ล่าช้า เส้นทางเดินทางจากโรงพยาบาลชุมชนถึงโรงพยาบาลเลยส่วนใหญ่เป็นเส้นทางคดเคี้ยวผ่านภูเขา ใช้ระยะเวลาการเดินทางนาน อีกทั้งกระบวนการดูแลผู้ป่วยในชุมชนยังมีความล่าช้า ทำให้ผู้ป่วยเข้าถึงยาละลายลิ่มเลือดได้ช้า ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้ป่วยเสียชีวิตมากขึ้น จากความสำคัญดังกล่าวจึงพัฒนาระบบเพื่อให้โรงพยาบาลชุมชนให้สามารถให้ยาละลายลิ่มเลือดได้ ดังนั้นเครือข่ายบริการผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน (STEMI) จังหวัดเลยได้กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาระบบบริการสุขภาพประชาชนกลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือด ให้มีกระบวนการพัฒนาการให้ยาละลายลิ่มเลือดอย่างรวดเร็ว พัฒนาการให้ยาด้านการแข็งตัวของเลือดและยาละลายลิ่มเลือดได้ครอบคลุมทุกโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดเลย รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพของบุคลากร รมรณรงค์เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงการบริการการรักษาที่รวดเร็วขึ้น รวมทั้งมีระบบการส่งต่อไปยังโรงพยาบาลแม่ข่ายเพื่อทำการสวนหัวใจและรักษาเพิ่มเติมอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ มีการวางระบบการติดตามเยี่ยมในชุมชน โดยทีมสหวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในทุกแห่งเมื่อผู้ป่วยกลับบ้าน ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัย ลดอัตราการตายและลดความพิการของผู้ป่วย STEMI ได้

๒.วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาศักยภาพการดูแลผู้ป่วยและลดอัตราการตายของผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด

๓.วิธีการดำเนินงาน

ระยะที่ ๑ วิเคราะห์ปัญหาและสถานการณ์

ศึกษาปัญหา สถานการณ์ที่เกิดขึ้น พบว่าผู้ป่วยมีผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน ส่วนใหญ่ที่เสียชีวิตเกิดจากความล่าช้าในการได้ยาละลายลิ่มเลือด ไม่สามารถแก้ไขภาวะหลอดเลือดอุดตันแบบเฉียบพลันได้ เส้นทางเดินทางจากโรงพยาบาลชุมชนถึงโรงพยาบาลเลยส่วนใหญ่เป็นเส้นทางคดเคี้ยวผ่านภูเขา ในอำเภอที่ห่างไกลที่สุดใช้เวลา ประมาณ ๑- ๒ ชม. เพื่อมาหายาละลายลิ่มเลือด อีกทั้งกระบวนการดูแลผู้ป่วยยังมีความล่าช้าด้วย ดังนั้นทีมพัฒนาจึงได้ดำเนินการดังนี้

๑.นำเสนอแผนการพัฒนาต่อคณะกรรมการ Non-communicable diseases: NCD จังหวัดเลย เพื่อกำหนดนโยบายในการพัฒนากระบวนการดูแลผู้ป่วย โดยมีเป้าหมายให้โรงพยาบาลชุมชนทุกแห่งสามารถให้ยาละลายลิ่มเลือดที่โรงพยาบาลชุมชน ทั้งจังหวัด ภายใน ๓ ปี

๒.โรงพยาบาลเลยร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย ถ่ายทอดแนวทางการพัฒนาที่เป็นแนวทางเดียวกันทั้งจังหวัดแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในทุกโรงพยาบาลชุมชนทุกแห่ง

๓.กำหนดแผนติดตามเยี่ยมเพื่อพัฒนาศักยภาพ ในโรงพยาบาลชุมชน โดยเตรียมความรู้เนื้อหาทางวิชาการ เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ระยะที่ ๒ ขั้นตอนการพัฒนา

๑.วิเคราะห์ความเชื่อมโยง และโอกาสพัฒนาในระบบระหว่าง โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และในชุมชน

๒.ติดตามเยี่ยมโรงพยาบาลชุมชนตามแผนที่กำหนดเพื่อประเมินความพร้อมของ สถานที่ เครื่องมือแพทย์ รถรับส่งผู้ป่วย และอุปกรณ์ทั้งหมดที่ใช้ในการดูแลผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน ขณะอยู่ในโรงพยาบาลและขณะเคลื่อนย้าย

๓.ประเมินความพร้อมของบุคลากร ความรู้ในการดูแลผู้ป่วย การเฝ้าระวังขณะส่งต่อและการให้ยาละลายลิ่มเลือด พร้อมทั้ง empower ทีมทำงาน

๔.จัดระบบ Fast track ที่ชัดเจนและปฏิบัติได้ จัดทำ Care map การดูแลผู้ป่วย ACS ร่วมกับอายุรแพทย์โรคหัวใจ

๕.จัดระบบการ consult อายุรแพทย์โรคหัวใจ/อายุรแพทย์ทาง smart phone (ช่องทาง line) และเปิดให้ consult ได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง

๖.จัดระบบการประสานงาน มีตัวแทน รพท. รพช.ที่สามารถประสานงานได้ง่าย วางระบบการดูแลต่อเนื่องหลังจากผู้ป่วยจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล และพัฒนาศักยภาพโรงพยาบาลชุมชน และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในการติดตามเยี่ยมดูแลต่อเนื่อง

๗.จัดระบบการสำรองและหมุนเวียนยาละลายลิ่มเลือด ระหว่างโรงพยาบาล

๘.จัดประชุมวิชาการประจำปี และให้ความรู้เรื่องการดูแลผู้ป่วย STEMI

๙.จัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานของเครือข่ายทุกปี

๑๐.รณรงค์การเข้าถึงบริการของประชาชน โดยช่องทางการให้ความรู้ผ่าน อสม. สื่อโปสเตอร์แสดงอาการเตือนที่อาจจะเป็นโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน STEMI จัดทำแผ่นพับ แจก CD เพลงป้องกันโรคให้เปิดตามหมู่บ้านต่างๆ

๑๑.จัดทำแผนที่กลุ่มเสี่ยงไว้ตามรพสต. ต่างๆประชาสัมพันธ์การเข้าถึงบริการการแพทย์ฉุกเฉิน (EMS)

การพัฒนาการดูแลการพัฒนาเครือข่ายโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน STEMI จังหวัดเลย ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. ๒๕๕๕ จนถึงปัจจุบัน โดยจะมีการประเมินผลและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานผ่านการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในทุกๆปี เพื่อให้เครือข่ายสามารถดูแลผู้ป่วยได้ อีกทั้งมีการปรึกษาปัญหาผ่านทางโทรศัพท์ และ line application “กลุ่ม refer out STEMI” อย่างต่อเนื่อง

๔.ผลการดำเนินงาน/อภิปรายผล

ผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาศักยภาพการดูแลผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันชนิด STEMI ในจังหวัดเลย พบว่าทุกโรงพยาบาลชุมชนมีความพร้อมในเรื่องสถานที่ อุปกรณ์เครื่องมือแพทย์ รวมถึงรับส่งผู้ป่วย แพทย์ พยาบาลให้ความร่วมมือ สามารถให้ยาละลายลิ่มเลือดในรายที่มีข้อบ่งชี้ ที่โรงพยาบาลชุมชนได้ ทุกแห่งภายใน ๒ ปี ระหว่างปี ๒๕๕๗-๒๕๕๙ โดยครบ ร้อยละ ๑๐๐ ในปี ๒๕๕๙ และอัตราการตายของผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด STEMI ลดลง ในปี ๒๕๕๘ ร้อยละ ๑๔.๒๙, ปี ๒๕๕๙ ร้อยละ ๖.๖๗, ปี ๒๕๖๐ ร้อยละ ๖.๕๔ และปี ๒๕๖๑ (๖ เดือน) ร้อยละ ๔.๐๐ ตามลำดับ

๕.ความภาคภูมิใจ

- การทำงานที่เริ่มต้นด้วยการมีใจในการพัฒนางานของทีมพัฒนาเครือข่ายบริการผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน (STEMI) จังหวัดเลย และการมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาของทุกโรงพยาบาลชุมชนทำให้การพัฒนาเครือข่ายบริการผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน (STEMI) จังหวัดเลยสามารถผลักดันให้สำเร็จได้
- การทำงานเป็นทีม เป็นหนึ่งเดียวกันช่วยทำให้เครือข่ายเราเข้มแข็งได้